

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 70.404 van 18 december 1997
in de zaak A. 75.146/IX-7.**

In zake : James VAN DEN BUSSCHE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat Ph. VANDE CASTEELE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Vossendreef 6/8

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
Minister van Binnenlandse Zaken.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE IXe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat op 30 juli
1997 namens James VAN DEN BUSSCHE werd ingediend door
zijn raadsman M. FORGES, advocaat te Brussel, om de
schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van :

- "- beslissing (van 16 juni 1997) van de Commandant
van de Rijkswacht om 'betrokkene te laten
aanmanen en/of aan te manen om (onmiddellijk)
zijn ontslag aan te bieden in de vzw Studie-
centrum H. COVELIERS'";
- beslissing (van 3 juli 1997) van de Commandant
van de Rijkswacht om de beslissing van 16 juni
1997 te behouden;
- beslissing (van 17 juni 1997) houdende 'aan-
maning om onmiddellijk uw ontslag aan te bieden
in de vzw Studiecentrum Hugo COVELIERS'";

Gelet op de wetten op de Raad van State,
gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de ar-
tikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste
Auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 17 november 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 8 december 1997;

Gehoord het verslag van Staatsraad A. BEIRLAEN;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat D. VANDENBULCKE, die verschijnt voor verzoeker, en van Luitenant J. STEVENS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens in de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Op 5 september 1972 wordt verzoeker benoemd in de graad van wachtmeester bij de rijkswacht. Op 26 december 1977, 26 september 1978, 26 september 1983 en 26 september 1988 wordt verzoeker achtereenvolgens benoemd in de graden van onderluitenant, luitenant, kapitein en kapitein-commandant. Met ingang van 3 februari 1997 wordt verzoeker gemuteerd naar de functie van adjunct-officier van het commando van de Groep Antwerpen.

1.2. Op 1 maart 1997 wordt een vereniging zonder winstoogmerk opgericht met de benaming "Studiecentrum H. COVELIERS". Uit de statuten blijkt dat verzoeker medeoprichter is van genoemde vereniging. Luidens artikel 2 van de statuten van de vereniging heeft "het studiecentrum tot doel Hugo Coveliers materieel en moreel bij te staan in zijn politieke en maatschappelijke activiteiten".

Op 17 april 1997 worden de statuten van de vereniging Studiecentrum H. COVELIERS bekendgemaakt in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad.

1.3. Op 15 mei 1997 stelt Francis VAN DEN EYNDE, lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de volgende parlementaire vraag aan de Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken :

"Rijkswachtofficier. - Lidmaatschap van 'politieke' vzw.

Op 17 april 1997 verschenen de statuten van het Studiecentrum H. Coveliers in de vzw-bijlage van het Belgisch Staatsblad.

Volgens artikel 2 bestaat het doel van het centrum erin de senator met dezelfde naam materieel en moreel bij te staan in zijn politieke en maatschappelijke activiteiten.

Ik stel vast dat een rijkswachtofficier deel uitmaakt van de stichtende leden.

Is het aanvaardbaar dat een rijkswachter, a fortiori een rijkswachtofficier, in die mate politiek geëngageerd is ?";

1.4. Op 16 juni 1997 richt luitenant-generaal W. DERIDDER, Commandant van de Rijkswacht, een nota aan de commandant van de Groep Antwerpen met betrekking tot het "laakbaar gedrag" van verzoeker. In deze nota stelt hij dat uit de statuten van het studiecentrum H. COVELIERS blijkt dat verzoeker "deel uitmaakt van een beweging met politieke oogmerken". Hij voegt eraan toe dat "openlijk uiting geven van het verlenen van medewerking aan een beweging met politieke oogmerken een inbreuk vormt" op artikel 24/9 van de wet van

27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht. Hij verzoekt de commandant van de Groep Antwerpen de zaak op tuchtgebied te laten onderzoeken en hem op de hoogte te stellen van het resultaat. Tot slot vraagt hij betrokkene aan te manen zijn ontslag aan te bieden in de bedoelde vzw.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

1.5. Op 17 juni 1997 richt kolonel J. DEMESSEMAKERS, commandant van de Groep Antwerpen, een nota aan verzoeker met betrekking tot het "laakbaar gedrag" van verzoeker. Hij stelt dat verzoeker "openlijk uiting geeft aan het verlenen van medewerking aan een beweging met politieke oogmerken, hetgeen een inbreuk uitmaakt op artikel 24/9 van de wet van 27 december 1973". Hij voegt er het volgende aan toe :

"Onverminderd de eventuele gevolgen op tuchtgebied maan ik U aan ONMIDDELLIJK uw ontslag aan te bieden in de v.z.w. 'Studiecentrum Hugo COVELIERS' waarvan de statuten dus verschenen in het Belgische Staatsblad dd 17-04-1997.".

Dezelfde dag ondertekent verzoeker deze nota voor kennisneming en ontvangst.

Dit is de derde bestreden beslissing.

1.6. Op 19 juni 1997 richt verzoeker een omstandige nota aan de commandant van de Groep Antwerpen. Hij stelt, onder meer, dat hij de "gegeven onwettelijke (maar niet manifest onwettige) aanmaning van de commandant van de rijkswacht onmiddellijk heeft uitgevoerd, ondanks de morele schade en materiële schade die een dergelijke beslissing met zich meebrengt". Verzoeker merkt op dat hij "zich actueel niet bewust (is) een wettelijke bepaling naar de geest of naar de letter te hebben overtreden". Hij voert aan dat de beslissing van de commandant van de rijkswacht valt onder artikel 151

van het strafwetboek dat bepaalt dat elke andere daad van willekeur die inbreuk maakt op door de Grondwet gewaarborgde vrijheden en rechten en die bevolen of uitgevoerd wordt door een openbaar officier of ambtenaar, door een drager of agent van het openbaar gezag of van de openbare macht, gestraft wordt met gevangenisstraf van vijftien dagen tot een jaar. Hij laat gelden dat de beslissing bovendien strijdig is met het statuut dat stelt dat rijkswachters de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden moeten eerbiedigen en zich moeten inzetten om ze te doen eerbiedigen.

Met een nota van 19 juni 1997 zendt de commandant van de Groep Antwerpen het antwoord van verzoeker aan de Commandant van de Rijkswacht. Hij stelt dat verzoeker een gevolg heeft gegeven aan de aanmaning doch het rechtmatig karakter ervan betwist. Hij verklaart zich niet uit te spreken over de motivering die verzoeker aanhaalt.

1.7. In "Het Laatste Nieuws" van 21 en 22 juni 1997 verschijnt een artikel omtrent deze aangelegenheid onder het opschrift "Politieke rijkswachter riskeert sanctie". In dit kranten-artikel wordt de naam van verzoeker evenwel niet uitdrukkelijk vermeld.

1.8. Met een nota van 3 juli 1997 meldt de Commandant van de Rijkswacht aan de commandant van de Groep Antwerpen dat hij zijn standpunt zoals bepaald in de nota van 16 juni 1997 behoudt. Hij voegt eraan toe dat hij "gelet op het feit dat (verzoeker) onmiddellijk gevolg heeft gegeven aan de aanmaning en het mogelijk is dat er bij hem enige misvatting is ontstaan omtrent de openbaarheid van zijn medewerking aan de vzw, van oordeel (is) dat er jegens hem geen tuchtprocedure dient te worden opgestart.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

1.9. Op 16 juli 1997 stelt senator COVELIERS in de plenaire vergadering van de Senaat een vraag om uitleg aan de Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken over "de interpretatie van het verbod van rijkswachters om openlijk uiting te geven over hun politieke overtuiging".

De Minister van Binnenlandse Zaken stelt in zijn antwoord op de vraag van senator COVELIERS op 16 juli 1997 in de Senaat, onder meer, dat "het behoud van het evenwicht tussen de vrijheid van vereniging en de politieke neutraliteit moeilijk is". Hij stelt tevens het volgende :

"Het probleem is dat de wet toelaat dat iemand lid is van een vereniging maar niet toelaat dat hij daar openlijk uiting aan geeft. Wat moet worden verstaan onder "openlijk uiting geven" ? Indien iemand lid is van een VZW en de statuten worden neergelegd bij de handelsrechtbank moet dit niet worden gezien als openlijk uiting geven. Als iemand stichtend lid is en daar volgens de wet publiciteit aan moet geven, is er wel een probleem. Daarbij komt dat de libellering van artikel 2 van de statuten van de bewuste VZW, met name het materieel en moreel steunen van politieke activiteiten, ietwat onduidelijk is.

Als algemene regel zou moeten gelden dat het recht van leden van de rijkswacht om lid te zijn van een VZW ruim moet worden geïnterpreteerd, maar dat men terughoudendheid moet tonen wat betreft stichtende leden. Leden van de rijkswacht kunnen actief zijn in een VZW, maar ze moeten vermijden om daar ruchtbaarheid aan te geven."

1.10. Op 22 juli 1997 ondertekent verzoeker de nota van 3 juli 1997 "voor gezien".

1.11. Met een nota van 22 juli 1997 zendt een kabinetsmedewerker van de Minister van Binnenlandse Zaken het dossier met betrekking tot de parlementaire vraag van volksvertegenwoordiger VAN DEN EYNDE terug aan de Commandant van de Rijkswacht. Hij voegt er het antwoord van de Minister in de plenaire zitting van de Senaat bij en stelt dat verzoeker ondertussen ontslag

heeft genomen uit de vzw. Tot slot deelt hij mede dat de Minister niet meer wenst te antwoorden op de parlementaire vraag.

1.12. Op 30 juli 1997 dient verzoeker zijn verzoekschrift tot nietigverklaring en zijn verzoekschrift tot schorsing van de tenuitvoerlegging in.

2. Over de ontvankelijkheid van de vordering tot schorsing.

2.1. Overwegende dat de verwerende partij de ontvankelijkheid van de vordering tot schorsing betwist; dat zij stelt :

"1. Betreffende de eerste bestreden materiële administratieve handeling van 16 juni 1997.

1.1. In globo wenst de verwerende partij eraan te herinneren dat de administratieve rechtshandeling een door een administratieve overheid op eenzijdige wijze genomen uitvoerbare rechtshandeling is, bekleed met het vermoeden van wettigheid. Het gaat derhalve om een handeling die doelbewust wordt genomen om rechtsgevolgen in het leven te roepen, of om te beletten dat rechtsgevolgen totstandkomen. In het vervullen van hun opdrachten, treffen administratieve overheden echter eveneens een veelheid van materiële handelingen die geen rechtsgevolgen ressorteren en die niet vatbaar zijn voor schorsing noch vernietiging door de Raad van State. Tot deze materiële administratieve handelingen behoren de aan de beslissing voorafgaande handelingen, waaronder de ingebrekestellingen, verwittigingen en aanmaningen. Deze berokkenen geen onmiddellijk nadeel en zijn bijgevolg niet vatbaar voor schorsing noch vernietiging door de Raad van State.

Meer concreet heeft uw Raad geoordeeld dat de nota van een hiërarchische overste die een ambtenaar herinnert aan zijn plichten en hem waarschuwt voor een eventuele tuchtsanctie, de rechtstoestand van de ambtenaar niet wijzigt, zodat deze ambtenaar van geen belang kan doen blijken om hiervan de vernietiging te vragen (R.v.St., Nr. 41.456, MORIMONT, 21 december 1992).

- 1.2. Wat betreft de eerste bestreden materiële administratieve handeling, wenst verwerende partij op te merken dat het hier zelfs niet om een aanmaning gaat, doch enkel om het standpunt van de commandant van de rijks-wacht, die op de hoogte is gebracht van een mogelijke inbreuk op de statutaire wet, aan de commandant van de groep Antwerpen (dus aan verzoekers hiërarchische overste, en niet aan verzoeker zelf) (adm. doss. stuk 4), zodat deze voorafgaande handeling a fortiori geen rechtsgevolgen doet ontstaan en bijgevolg wijst op een kennelijke afwezigheid van een persoonlijk en direct belang.
- 1.3. Het verzoek tot schorsing van de eerste materiële administratieve handeling is daarom kennelijk onontvankelijk.
2. Betreffende de derde bestreden materiële administratieve handeling van 17 juni 1997.
 - 2.1. In tegenstelling tot de eerste bestreden handeling, is deze handeling wel gericht aan verzoeker en maakt ze het werkelijke voorwerp uit van het verzoekschrift tot schorsing.
 - 2.2. Verwerende partij wenst ook hier te wijzen op hetgeen reeds is uiteengezet in punt 1.1. inzake het louter materieel karakter ervan.
 - 2.3. Bijkomend wenst verwerende partij op merken dat het in casu om een vrijwel identieke situatie gaat als deze in het bovenvermelde arrest MORIMONT, aangezien ook hier de groepscommandant als hiërarchische overste verzoeker herinnert aan zijn plichten en hem aanmaant onmiddellijk zijn ontslag aan te bieden in de VZW 'Studiecentrum H. COVELIERS' onverminderd de eventuele gevolgen op tuchtgebied. Deze aanmaning wijzigt de rechtstoestand van verzoeker niet, zodat verzoeker van geen belang kan doen blijken om hiervan de vernietiging c.q. de schorsing als accessorium hiervan te vragen. In het algemeen kan gesteld worden dat een waarschuwing die de rechtstoestand van verzoeker niet wijzigt, maar waarin alleen wordt gewezen op de gevolgen die zijn houding op zijn rechten 'zou kunnen hebben', bij gebrek aan enig rechtgevolg geen voor vernietiging vatbare handeling is (R.v.St., nr. 40.314, DRIESSENS, 15 september 1992). Meer nog, indien men dan al zou aannemen dat de brief aankondigde dat de auteur ervan maatregelen kan nemen, wijzigt deze brief op zich nog steeds niet de rechtstoestand van de bestemming van de brief (R.v.St., nr. 57.009, SA CARMEUSE, 13 december 1995). Tenslotte, moest de brief een beslissing zijn tot het instellen van een tuchtrechtelijke procedure -quod non-, dan

- wijzigt deze voorbereidende handeling uit zichzelf nog steeds niet de rechtstoestand van betrokkene (R.v.St., nr. 40.450, VANDERSTUKKEN, 22 september 1992).
- 2.4. Hierop aanvullend past het te wijzen op het feit dat de mededeling van de commandant van de groep Antwerpen dat verzoekers medewerking aan de VZW in casu een inbreuk uitmaakt op artikel 24/9 G 10, een interpretatie is van een wettelijke tekst, die niet vatbaar is voor schorsing (R.v.St., nr. 43.738, LAUWERS, 7 juli 1993). Bovendien geeft dit schrijven van de commandant van de groep Antwerpen enkel het standpunt weer van de steller ervan en vormt het onder geen beding een administratieve rechtshandeling die de rechtspositie van een personeelslid wijzigt of beïnvloedt (R.v.St., nr. 47.481, HERBOTS, 17 mei 1994).
- 2.5. Uit het voorafgaande blijkt dat het verzoek tot schorsing van de derde materiële administratieve rechtshandeling kennelijk onontvankelijk is.
3. Betreffende de tweede bestreden materiële administratieve handeling van 3 juli 1997. Net zoals de eerste bestreden materiële administratieve handeling, betreft ook deze een nota van de commandant van de rijkswacht aan de commandant van de groep Antwerpen. Aangezien deze tweede materiële administratieve handeling slechts een bevestiging is van de eerste materiële administratieve handeling doordat de commandant van de rijkswacht zonder een nieuw onderzoek zijn vroeger standpunt behoud (nl. in de gegeven omstandigheden onslag aanbieden in de VZW), is ook zij niet vatbaar voor annulatie om dezelfde redenen als deze vermeld in punt 1., en kan er bij gebrek aan belang niet anders beslist worden dan tot de kennelijke onontvankelijkheid van het verzoek tot schorsing van deze tweede administratieve handeling.
4. Betreffende het belang van verzoekende partij. Hieromtrent wenst de verwerende partij op te merken dat verzoekende partij haar belang verloren heeft doordat verzoeker ingestemd heeft met de inhoud van de briefwisseling die omtrent zijn hoedanigheid als stichtend lid en beheerder van de VZW (verzoekschrift, p. 20, IV, 1) werd gevoerd door spontaan zijn onslag in te dienen bij de bedoelde VZW. Hierdoor heeft hij als het ware afstand van geding gedaan (R.v.St., nr. 60.330, MOSSAY, 19 juni 1996).
- Dat verzoeker het des te meer eens was met het feit dat het niet ging om een onwettig bevel

in de zin van artikel 151 Strafwetboek (verzoekschrift, p. 25bis, nr. 9.b) en het vooropgestelde in de mededeling aan hem gericht, blijkt uit het feit dat hij een eventuele tuchtprocedure niet afgewacht heeft om de (naar zijn oordeel) onwettige conclusie aan te tonen. Indien er immers, na de tuchtprocedure, een tuchtstraf tegen hem zou zijn opgelegd, en hij vast overtuigd zou gebleven zijn van zijn gelijk, zou hij deze beslissing immers kunnen bestrijden hebben voor de Raad van State. Verwerende partij komt bijgevolg nogmaals tot de conclusie van de onontvankelijkheid van het verzoekschrift wegens gebrek aan belang";

2.2.1. Overwegende dat de eerste bestreden beslissing van 16 juni 1997 een nota is van de Commandant van de Rijkswacht aan de commandant van de Groep Antwerpen waarbij deze laatste de opdracht krijgt de zaak op tuchtgebied te laten onderzoeken en de Commandant van de Rijkswacht op de hoogte te stellen van het resultaat hiervan, dat daarenboven de commandant van de Groep Antwerpen de opdracht krijgt verzoeker aan te manen zijn onslag aan te bieden in bedoelde vzw; dat, aangezien het enkel om een instructie gaat van de Commandant van de Rijkswacht aan een hiërarchische meerdere van verzoeker ze niet aan verzoeker zelf is gericht; dat de nota van 16 juni 1997 derhalve dient te worden gelezen als een voorafgaande handeling die voor verzoeker geen directe rechtsgevolgen doet ontstaan en derhalve niet voor vernietiging vatbaar is; dat verzoeker dan ook geen direct en persoonlijk belang heeft bij de eventuele nietigverklaring en schorsing van de tenuitvoerlegging ervan;

2.2.2. Overwegende dat de tweede bestreden beslissing, zijnde de nota van 3 juli 1997 van de Commandant van de Rijkswacht een bevestiging inhoudt van de nota van 16 juni 1996 die, zoals supra sub 2.2.1. werd vastgesteld, niet voor vernietiging vatbaar is; dat een bevestiging van een beslissing die niet voor vernietiging vatbaar is, zelf ook niet voor vernietiging

vatbaar is; dat verzoeker uiteraard geen belang heeft om de nietigverklaring en schorsing te vorderen van de beslissing van 3 juli 1997, in de mate de Commandant van de Rijkswacht in punt 1.2. van deze nota van oordeel is dat er jegens verzoeker "geen tuchtprocedure dient te worden opgestart";

2.2.3. Overwegende dat de derde bestreden beslissing van 17 juni 1997 de eigenlijke aanmaning van verzoeker door de commandant van de Groep Antwerpen bevat; dat de vraag rijst of deze beslissing eigen directe rechtsgevolgen sorteert; dat met de nota van 17 juni 1997 verzoeker een uitdrukkelijke en formele aanmaning wordt gezonden; dat dit betekent dat verzoeker aangespoord wordt om te doen waartoe hij - naar het oordeel van de groepscommandant - verplicht is; dat deze aanmaning een uitdrukkelijk gebod is en een verplichting inhoudt om een bepaalde daad te stellen : namelijk ontslag te nemen uit de vereniging zonder winstoogmerk waarvan hij mede-oprichter is; dat, aangezien deze nota voor verzoeker een echte verplichting inhoudt, de derde bestreden beslissing een voor vernietiging vatbare handeling is;

2.2.4. Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat verzoeker als het ware afstand van geding heeft gedaan door spontaan zijn ontslag in te dienen bij de bedoelde vereniging; dat echter dient te worden vastgesteld dat verzoeker helemaal niet spontaan zijn ontslag heeft ingediend bij de vzw, maar slechts nadat de verwerende partij hem hiertoe uitdrukkelijk en formeel had aangemaand en derhalve hem ertoe had verplicht, onder bedreiging van "de eventuele gevolgen op tuchtgebied"; dat de omstandigheid dat verzoeker, indien er na een tuchtprocedure een tuchtstraf tegen hem zou zijn opgelegd, deze met een annulatieberoep en een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging voor de Raad van State kan bestrijden, hem geenszins zijn belang ontnemt

bij het indienen van zijn verzoekschrift tot schorsing; dat verzoeker een direct belang heeft bij de schorsing van de tweede bestreden beslissing van 17 juni 1997, waarbij de commandant van de Groep Antwerpen hem uitdrukkelijk aanmaant zijn ontslag in de vzw in te dienen, aangezien deze aanmaning hem niet meer zou hinderen om eventueel zijn activiteit als lid van de genoemde vzw te hernemen;

3. Over de gegrondheid van de vordering tot schorsing.

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

3.1.1. Overwegende, wat de eerste door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten vereiste voorwaarde betreft, dat verzoeker als eerste middel aanvoert : machtsoverschrijding, schening van het beginsel "nulla poena sine lege" en schening van het artikel 24/13, § 1, van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht; dat hij zijn middel expliceert als volgt :

"1.a De Minister heeft in mei 1997 aangegeven dat 'Gelet op de verschijning van die statuten in het B.S. geeft de betrokkene rijkswachter openlijk uiting van het verlenen van medewerking aan een beweging met politieke oogmerken.' Hierna volgden de bestreden beslissingen. De Commandant van de Rijkswacht sprak daarna op 3 juli 1997 van een 'misvatting (van verzoeker) omtrent de openbaarheid van zijn medewerking aan de vzw".

Naar het oordeel van verwerende partij heeft verzoeker blijkbaar de verplichting om een publicatie

van zijn naam in het B.S. te beletten of te vermijden, om aldus geen 'openlijke uiting' te geven aan zijn actief en passief lidmaatschap in een vzw.

1.b Verzoeker heeft supra - cfr. bespreking van de bevoegdheid *ratione materiae* - aangetoond dat men in casu duidelijk geconfronteerd is met eenzijdige beslissingen, die ondermeer door hun dissuasief karakter zich als (verkapte) tuchtstraffen aandoen en ook zo bij verzoeker overkomen. Vermits men verzoeker zelfs expliciet een 'laakbaar gedrag' verwijt op grond van de niet-naleving van beroepsverplichtingen (vervat in het art. 24/9 van de wet van 27 december 1973), hebben de bestreden beslissingen een evident tuchtrechterlijk karakter.

1.c De relevante grondrechten zijn i.c. : vrijheid van vereniging, vergadering en meningsuiting en eerbiediging van het privé-leven. M.b.t. de vrijheid van vereniging geldt dat ze 'pas volwaardige erkenning kreeg dankzij de wetten van 1921'.

2.a 'De tuchtregeling omvat het geheel van maatregelen waarover de leiders van een maatschappelijke groep, bv. de administratie, beschikken om inbreuken begaan door leden van de groep op de hun wegens dit lidmaatschap opgelegde verplichtingen, te bestraffen. (...) De tuchtsoevereïteit mag in beginsel slechts de tuchtstraffen uitspreken die in de teksten bepaald zijn' (Mast, A. et a., Overzicht van het Belgisch administratief recht, 1992, p. 181, n° 158).

Deze laatste regel is vervat in het beginsel 'nullum crimen sine lege. De tuchtmaatregelen worden in casu limitatief opgesomd in het art. 24/13.1 van de wet van 27 december 1973.

2.b 'Opdat een feit tuchtrechterlijk zou kunnen worden gesanctioneerd is geen opzet noch schade vereist. Een professionele tekortkoming is voldoende' (Opdebeek, I., Tucht recht in lokale besturen, Die Keurne, 1992, p. 65, n° 89). De verweten feiten moeten evenwel het gevolg zijn van een schuldig gedrag. Ze kunnen bijgevolg verschoond worden, ondermeer wanneer het feit, waarop gewezen wordt, voortspuit uit het naleven van een wettelijke verplichting.

3.a 'De vrijheid die de Grondwet (art. 27) verleent is negatief omschreven. De overheid mag zich slechts minimaal en in strikt bepaalde gevallen met het verenigingsleven inlaten' (De vzw gezien vanuit de praktijk, Die Keure, p. 1996, p. 2, n° 4).

3.b De wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel rechtspersoonlijkheid wordt verleend (B.S., 1 juli 1921) geeft een volwaardige erkenning aan het verenigingsrecht. 'Door het verwerven van de rechtspersoonlijkheid kan de vereniging (...) aangezien worden als een individu, een rechtspersoon' (Vzw in de praktijk, p. 11, n° 23).

'De vereniging verwerft de rechtspersoonlijkheid vanaf het moment waarop zij alle wettelijke voorgeschreven vormvereisten heeft vervuld, nl. de publicatie in de Bijlagen van de statuten van de vzw alsook de naam, voornaam, beroep en woonplaats van elke beheerder. (...) De sanctie op het niet-naleven van de publicatie der statuten en der beheerders is het niet verwerven van de rechtspersoonlijkheid' (ibidem, p. 4, n° 55, p. 77, 44).

3.c De vermelding van verzoekers naam en beroep in de Bijlagen aan het Belgisch Staatsblad, - welke 'publieke' vermelding precies verweten wordt aan verzoeker door verwerende partij -, spruit voort uit de uitvoering en de naleving van een wettelijke verplichting, ingeschreven in het art. 3 van de vzw-wet. Het verweten feit is dus wettelijk verschoonbaar; dit feit kan dus niet in aanmerking worden genomen om de bestreden beslissingen rechtsgeldig te ondersteunen. In casu is dit toch gebeurd; dit is een vorm van machtsoverschrijding.

De grondwetgever heeft de (federale) wetgever wel gemachtigd om punctueel verplichtingen op te leggen tijdens de uitoefening van het verenigingsrecht. Mogelijkerwijze kan de vermelding van bv. het beroep i.c. betreurd worden, hoewel het o.i. slechts een beperkte vorm van openbaarheid is : dura lex, sed lex.

De rijkswachter, die deze verplichtingen m.b.t. activiteiten van zijn privé-leven naleeft, kan nadien niet verweten worden om zijn beroepsverplichtingen niet te hebben nageleefd.

3.d Men zal opmerken dat het oprichten van of het toetreden tot een vereniging - hetzij als lid hetzij als beheerder - kennelijk geen activiteit is die een uitgesproken openbaar karakter heeft. Daaromtrent is er blijkbaar een misverstand bij de Minister van Binnenlandse Zaken en bij de Commandant van de Rijkswacht.

Inachtgenomen de dwingende interpretatie die het Arbitragehof verleend heeft aan het art. 24/9, kan zelfs de aansluiting bij een politieke partij niet verhinderd worden. A fortiori kan verzoekers activiteit zeker niet verboden worden. Deze conclusie geldt zonder dat men zich hoeft te buigen over de aard en de juridische kwalificatie van de activiteiten van een vzw. Vermits de statuten opdragen om aan een welbepaalde persoon 'materiaal en moreel bijstand te verlenen in zijn politieke en maatschappelijke activiteiten', heeft verzoekers medewerking alleszins op zich geen uitgesproken openbaar karakter.

Men dient er ook op te wijzen dat het art. 24/9, 2de lid erga omnes vernietigd is door het Arbitragehof. Vermits men aan verzoeker in werkelijkheid verwijt om medewerking te verlenen aan bewegingen met 'politieke oogmerken' - de kwalificatie van art. 24/9, 2de lid lijkt minder onlogisch dan de

kwalificatie van art. 24/9, 1ste lid-, dient vastgesteld te worden dat er geen internrechterlijke 'wettelijke' norm (meer) voorhanden is, die zulks optreden rechtmatig had kunnen beteugelen.

3.e Al zou zelfs (enkel) de publicatie, voorzien door de vzw-wet in art. 3, op zich een vorm van 'uitgesproken openbaar karakter' in de zin van art. 24/9, 1ste lid kunnen bekleden - quod non est !-, dan nog gelden de verplichtingen van de wet van 27 juni 1921, zijnde een *lex specialis* t.a.v. de *lex generalis* (nl. de wet van 27 december 1973) en ze geldt onverminderd : *generalia specialibus non derogant* (Salmon, J., o.c., p. 376).

Verzoeker heeft dus het recht om zijn medewerking te (blijven) verlenen aan de bedoelde vzw en dit houdt nu eenmaal in dat hij de wettelijke publicatieverplichting - incl. de vermelding van zijn beroep - dient na te leven.

Door het niet-wijzigen van de *lex specialis* van 27 juni 1921, heeft de wetgever te kennen gegeven dat naar zijn oordeel de vermelding van het beroep 'rijkswachter' - in het raam van de verplichtingen, opgelegd door de vzw-wet - niet de neutraliteit of de beschikbaarheid van het korps in het gedrag zou brengen.

Volledigheidshalve zal men - a contrario - opmerken dat een andere *lex specialis* wel een verbod oplegt tot 'het uitoefenen van een opdracht of een dienst, zelfs als die onbezoldigd is, in particuliere bedrijven met winstoogmerk' (art. 24/12.13°). Enig wettelijk verbod tot medewerking in een vzw is niet ingevoerd.

4. Tot slot kunnen de opgelegde maatregelen ook niet formeel ondergebracht worden in de limitatieve opsomming van de tuchtsancties, vermeld in art. 24/13.al.1 van de wet van 27 december 1973. Ook het beginsel 'nulla poena sine lege' is dus geschonden. Het komt de overheid toe enkel één der voorziene sancties op te leggen mits naleving van de wettelijke voorziene procedure. Zowel art. 24/13.1 als het rechtsbeginsel 'nulla poena sine lege' zijn geschonden, vermits in casu niet voorziene sancties - als het ware sancties *sui generis* - worden opgelegd";

3.1.2. Overwegende dat de ontvankelijk bestreden beslissing van 17 juni 1997 ten aanzien van verzoeker geen verkapte tuchtmaatregel inhoudt; dat uit de stukken van het dossier immers niet blijkt dat het motief van de bestreden beslissing zou zijn dat men verzoeker wil straffen voor schuldig gedrag; dat, aangezien er geen tuchtstraf, noch een verkapte tuchtstraf werd opgelegd

de regel "nulla poena sine lege" ter zake niet toepasselijk is en deze regel niet geschonden werd; dat artikel 24/13, § 1, van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht, zoals ingevoegd bij artikel 5 van de wet van 24 juli 1992, limitatief de tuchtstraffen opsomt die toepasselijk zijn op de leden van het beroepspersoneel; dat het niet blijkt dat de bestreden beslissing verzoeker een dergelijke tuchtstraf oplegt of in het vooruitzicht zou stellen; dat verzoeker geen "waarschuwing" werd opgelegd in de zin van artikel 24/14, eerste lid, van de wet van 27 december 1973, dit is luidens genoemde bepaling een "aanmaning" die een meerdere aan een personeelslid richt; dat dergelijke waarschuwing immers vereist dat men verzoeker tuchtrechtelijk wenst te bestraffen voor zijn schuldig gedrag, hetgeen niet het geval is; dat met betrekking tot de verschillende door verzoeker genoemde grondrechten, inzonderheid de vrijheid van vereniging, vergadering en meningsuiting, verwezen kan worden naar de bespreking van het tweede middel; dat het eerste middel niet ernstig is;

3.2.1. Overwegende dat verzoeker als tweede middel aanvoert, eerste onderdeel, schending van het gezag van het arrest nr. 62/93 van 15 juli 1993 van het Arbitragehof en van de artikelen 24/3, tweede lid, 5°, 24/8 en 24/9 van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht; tweede onderdeel, schending van de artikelen 8, 10 en 11 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (E.V.R.M.), goedgekeurd bij wet van 13 mei 1955; derde onderdeel, schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, gecombineerd met de schending van de artikelen 19, 22, 25, 26 en 27 van de Grondwet en van de

artikelen 8, 10 en 11 van het E.V.R.M.; dat hij stelt hetgeen volgt :

"Algemeen

1.a Verscheidene grondwettelijke en internationale bepalingen waarborgen de vrijheid van meningsuiting, vergadering en vereniging. Enkel de wetgever kan desgevallend de uitoefening hiervan beperken mits eerbiedigen van welbepaalde vereisten; de vrijheid blijft de regel. Preventieve maatregelen zijn in beginsel uitgesloten.

1.b De vrijheid van vereniging krijgt pas sinds 1921 een concrete invulling. De vzw-wet van 27 juni 1921 maakt de volwaardige erkenning van het verenigingsrecht mogelijk.

1.c In het arrest nr. 62/93 van 15 juli 1993 bevestigt het Arbitragehof de draagwijdte van de art. 10 en 11 GW :

' De art. 10 en 11 van de Grondwet hebben een algemene draagwijdte. Zij verbieden elke discriminatie, ongeacht de oorsprong ervan : de grondwettelijke regels van gelijkheid en niet-discriminatie zijn van toepassing ten aanzien van alle rechten en vrijheden die aan de Belgen zijn toegekend met inbegrip van die welke voortvloeien uit internationale verdragsbepalingen die België binden, door een akte van instemming in de interne rechtsorde toepasselijk zijn gemaakt en directe werking hebben'.

1.d De in het geding betrokken grondrechten - vrijheid van vereniging, vergadering en meningsuiting evenals eerbiediging van het privé-leven - hebben rechtstreekse werking.

De wet van 27 december 1973 : bepalingen en interpretatie.

2.a Het art. 24/9 van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht, ingevoegd door art. 5 van de wet van 24 juli 1992, omvatte 2 leden. (B.S., 31 juli 1992).

Het 1ste lid bepaalt dat de leden van de rijkswacht 'er zich in alle omstandigheden van (moeten) onthouden openlijk uiting te geven aan hun politieke overtuiging en zich in te laten met politieke activiteiten'.

Luidens het 2de lid was het hun voortaan verboden 'zich aan te sluiten bij of hun medewerking te verlenen aan politieke partijen evenals aan bewegingen, groeperingen, organisaties of verenigingen met politieke oogmerken'.

2.b 'Wanneer een wet voor uiteenlopende interpretatie vatbaar is, moet zij zo worden uitgelegd en toegepast dat deze toepassing maximaal in overeenstemming is met de grondwettelijke gewaarborgde grondrechten'.

Het Arbitragehof stelt in het arrest nr. 62/93 t.a.v. het art. 24/9 dat 'uit de analyse van die twee bepalingen blijkt dat de 1ste betrekking heeft op alle politieke stellingnamen en activiteiten die op zich een uitgesproken openbaar karakter hebben; de 2de daarentegen betreft handelingen die niet noodzakelijk een openbaar karakter hebben, zoals de loutere aansluiting bij een politieke partij.' (arrest n° 62/9., B.S., 5 augustus 1993.) (T.B.P., 1993, pp. 824-826).

2.c Het Arbitragehof heeft op 15 juli 1993 het art. 24/9, 2de lid van de wet van 27 december 1973 vernietigd wegens schending van de art. 10 en 11 van de Grondwet juncto o.m. de art. 10.2 en 1.2 van het E.V.R.M. en de art. 19.3 en 22.3 van het I.V.B.P.R.

De middelen tot ondersteuning van de aanvraag tot vernietiging van art. 27/9, 1ste lid werden verworpen.

2.d Ook in tuchtaangelegenheden en in ambtenaren-zaken dringt een restrictieve interpretatie van beperkingen aan grondrechten zich op; de vrijheid blijft de regel. I.h.b. geldt deze regel voor de in het geding betrokken grondrechten. Deze interpretatie geldt uiteraard ook voor de Gewapende Macht (Rijkswacht/Krijgsmacht).

2.e De art. 24.3.al.2.5° en 24.8 van de wet van 27 december 1973 bepalen :

' 24/3.al.2.5° - (De personeelsleden) moeten de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden eerbiedigen en zich inzetten om ze te doen eerbiedigen.

24/8 Onverminderd de specifieke beperkingen op de uitoefening van de rechten en vrijheden, uitdrukkelijk bepaald door de wet wegens hun ambt genieten de personeelsleden dezelfde rechten en vrijheden als de andere burgers.'

De hiërarchie dient bijgevolg ook de rechten van haar eigen ondergeschikten te eerbiedigen, welke rechten in principe dezelfde zijn als die van de andere burgers.

1ste onderdeel

3.a De Minister heeft in mei 1997 aangegeven dat 'Gelet op de verschijning van die statuten in het B.S. geeft de betrokkene rijkswachter openlijk uiting van het verlenen van medewerking aan een beweging met politieke oogmerken.' Hierna volgden de bestreden beslissingen. De Commandant van de Rijkswacht sprak daarna op 3 juli 1997 van een 'misvatting (van verzoeker) omtrent de openbaarheid van zijn medewerking aan de vzw'.

Naar het oordeel van verwerende partij heeft verzoeker blijkbaar de verplichting om een publicatie van zijn naam in het B.S. te beletten of te vermijden, om aldus geen 'openlijke uiting' te geven aan zijn actief en passief lidmaatschap in een vzw.

3.b Het oprichten van een vzw, het opnemen van een beheerdersfunctie en het lid zijn van zo'n vzw zijn geen handelingen die op zich een openbaar karakter hebben in de zin van art. 24/9, 1ste lid. Dit geldt zelfs voor het lidmaatschap van een politieke partij. (arrest n° 62/93, B.3.6)

Bijgevolg schendt verwerende partij het art. 24/9 door te oordelen dat de openbaarheid van verzoekers medewerking aan de vzw - te wijten aan de verplichte publicatie in de Bijlagen aan het B.S. - ressorteert onder art. 24/9, 1ste lid. Het motief is onwettelijk, omdat de juridische kwalificatie verkeerd is.

3.c De enige kwalificatie, die eventueel had kunnen weerhouden worden, ressorteert onder (voormalig) art. 24/9, 2de lid. De (federale) wetgever verbood er inderdaad bepaalde activiteiten, die - hoewel op zich niet een openbaar karakter hebbende - niettemin naar zijn oordeel dienden verboden te worden.

In het belgisch recht kan de uitoefening van fundamentele rechten en vrijheden enkel door de (federale) wetgever beperkt worden, mits bovendien voldaan is aan noodzakelijkheidsvereisten, welke limitatief opgesomd zijn. Het volstaat i.c. vast te stellen dat het arrest n° 62/93 van 15 juli 1993 het art. 24/9, 2de lid vernietigd heeft en dat er dus geen wet is.

3.d Verwerende partij schendt aldus niet enkel het gezag van gewijsde, dat verbonden is aan het arrest n° 62/93. De organen van de Belgische Staat schenden tevens de art. 24/8 en 24/3.al.2.5°, omdat ze op onrechtmatige aan verzoeker de uitoefening van zijn rechten en vrijheden - die precies bij gebreke aan een andersluidende wetsbepaling overeenstemmen met eerbiedigen en ontzeggen (art. 24/3.al.2.5°).

2de en 3de onderdeel

4.a Opdat een inmenging van het openbaar gezag m.b.t. de uitoefening van de in het middel besproken rechten en vrijheden (supra, l.d.) toelaatbaar zou zijn, is het nodig dat deze :

- 'bij de wet is voorzien' en
- 'in een democratische samenleving nodig zijn voor een der in deze verdragen limitatief opgesomde oogmerken'.

4.b Wat de rechten en vrijheden betreft, die gewaarborgd worden in België, geldt dat enkel de (federale) wetgever de uitoefening ervan kan beperken. Het volstaat dus i.c. met de vaststelling dat - inachtgenomen het gezag van gewijsde van het vernietigingsarrest nr. 62/93 - er geen wettelijke beperking aangebracht is aan verzoekers recht tot aansluiting of medewerking aan een vzw. De 1ste cumulatieve voorwaarde ontbreekt.

4.c Het Arbitragehof heeft bovendien ook geoordeeld dat de voorgestelde beperkingen aan het verenigingsrecht onredelijk waren, 'nu het door de

wetgever ingestelde verbod is, in de interpretatie hierboven, in zijn algemeenheid kennelijk onevenredig met dat doel, nu het lidmaatschap van een politieke partij of van een beweging of organisatie met politieke oogmerken of andere vormen van niet-openbare medewerking, niet van die aard zijn dat zij de neutraliteit van het korps in de weg staan'. Aan de noodzakelijkheidsvereiste is ook niet voldaan.

4.d Het tweede onderdeel is bijgevolg kennelijk gegrond.

5. Inachtgenomen het arrest n° 62/93, gelden er heden geen specifieke beperkingen meer voor activiteiten die op zich geen openbaar karakter hebben : art. 24/9, 2de lid is erga omnes vernietigd. Luidens art. 24/8 'geniet verzoeker dezelfde rechten en vrijheden als de andere burgers'.

Bijgevolg is ook het derde onderdeel gegrond : het gelijkheidsbeginsel is geschonden, omdat verzoeker precies zonder wettelijke verantwoording de rechten, (o.m. gewaarborgd door de art. 19, 22, 25, 26 en 27 van de Grondwet, door de art. 8, 10 en 11 het E.V.R.M. en door de art. 19 en 22 van het I.V.B.P.R.) die eenieder toekomen, niet kan uitoefenen";

3.2.2.1. Overwegende dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 62/93, van 15 juli 1993, artikel 24/9, tweede lid, van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het actief kader van het operationeel kops van de rijkswacht, zoals ingevoegd door artikel 5 van de wet van 24 juli 1992 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de rechtstoestanden van het personeel van het actief kader van de rijkswacht, vernietigd heeft, dat in de motivering van dit arrest het Arbitragehof met betrekking tot genoemd artikel 24/9 het volgende stelt :

"B.3.3. Artikel 24/9 van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht, ingevoegd door artikel 5 van de wet van 24 juli 1992, omvat twee leden.

Het eerste lid bepaalt dat de leden van het bedoelde personeel 'er zich in alle omstandigheden van (moeten) onthouden openlijk uitging te geven aan hun politieke overtuiging en zich in te laten met politieke activiteiten'.

Luidens het tweede lid is het hun verboden 'zich aan te sluiten bij of hun medewerking te verlenen aan

politieke partijen evenals aan bewegingen, groeperingen, organisaties of verenigingen met politieke oogmerken'.

Uit de analyse van die twee bepalingen blijkt dat de eerste betrekking heeft op alle politieke stellingnamen en activiteiten die op zich een uitgesproken openbaar karakter hebben; de tweede daarentegen betreft handelingen die niet noodzakelijk een openbaar karakter hebben, zoals de loutere aansluiting bij een politieke partij.

Beide bepalingen leggen aan de bedoelde personeelsleden verregaande beperkingen op, onder meer op het stuk van de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van vereniging.

B.3.4. De artikelen 14 en 20 van de Grondwet beletten niet dat aan ambtenaren beperkingen kunnen worden opgelegd inzake de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van vereniging, doch dergelijke beperkingen moeten beantwoorden aan de eisen gesteld door de artikelen 10.2 en 11.2 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden en de artikelen 19.3 en 22.2 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten.

B.3.5. Luidens artikel 10.2 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden kan de vrijheid van meningsuiting worden onderworpen aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, welke bij de wet zijn vastgesteld en die in een democratische samenleving nodig zijn in het belang van onder meer de ordehandhaving.

Om de werking van de instellingen die voor de democratische rechtsstaat van vitaal belang zijn, alsook de rechten van de burgers te waarborgen, kan het nodig zijn bepaalde beperkingen op te leggen aan de vrijheid van meningsuiting, meer bepaald om de naleving van het recht en de handhaving van de orde te verzekeren.

De bepaling die voorschrijft dat de personeelsleden van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht "er zich in alle omstandigheden (moeten) van onthouden openlijk uiting te geven aan hun politieke overtuiging en zich in te laten met politieke activiteiten" staat, geïnterpreteerd zoals onder B.3.3., niet in een kennelijk onredelijke verhouding tot het gestelde doel, namelijk het waarborgen van een efficiënte politiedienst waarvan de onpartijdigheid onbetwistbaar is, ten dienste van de overheden en de burgers, om de goede werking van de democratie te handhaven.

B.3.6. Luidens artikel 11.2 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden kunnen wettelijke beperkingen worden opgelegd aan de uitoefening van de vrijheid van vreedzame vergadering en vereniging door

leden van de politie. Luidens artikel 22.2 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten, kunnen wettelijke beperkingen worden opgelegd aan de leden van de politie, wat de vrijheid van vereniging betreft.

Vermelde bepalingen staan eraan in de weg dat afbreuk wordt gedaan aan de essentie van het verenigingsrecht. Uit de gebruikte bewoordingen blijkt dat enkel de uitoefening van het recht van vereniging door leden van politiediensten kan worden beperkt, en dan nog alleen voor zover dergelijke beperkingen beantwoorden aan het criterium van de noodzakelijkheid in een democratische samenleving, nu dat criterium ten grondslag ligt aan de bedoelde verdragen in het algemeen.

De bepaling luidens welke het de personeelsleden van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht verboden is zich aan te sluiten bij of hun medewerking te verlenen aan politieke partijen evenals aan bewegingen, groeperingen, organisaties of verenigingen met politieke oogmerken, is luidens de parlementaire voorbereiding nodig om te waarborgen dat de rijkswacht, als nationale politiedienst, neutraal en beschikbaar is (Gedr. St., Senaat, B.Z., 1991-92, nr. 333/2, p. 3). Het door de wetgever ingestelde verbod is, in de interpretatie onder B.3.3., in zijn algemeenheid kennelijk onevenredig met dat doel, nu het lidmaatschap van een politieke partij of van een beweging of organisatie met politieke oogmerken of andere vormen van niet-openbare medewerking, niet van die aard zijn dat zij de neutraliteit van het korps in het geding brengen en evenmin de beschikbaarheid van het korps in de weg staan";

3.2.2.2. Overwegende dat de overheid, zonder het gezag van voormeld vernietigingsarrest te schenden, derhalve geen beslissing meer kan nemen die gesteund is op artikel 24/9, tweede lid, van de wet van 27 december 1973; dat dit in concreto betekent dat het aan de personeelsleden van de rijkswacht, na de vernietiging van de genoemde wetsbepaling, als dusdanig niet verboden is "zich aan te sluiten bij of hun medewerking te verlenen aan politieke partijen evenals aan bewegingen, groeperingen, organisaties of verenigingen met politieke oogmerken", dat op die grond verzoeker niet kan verboden worden zich aan te sluiten bij of zijn medewerking te verlenen aan de v.z.w. Studiecentrum H. COVELIERS dat

luidens artikel 2 van de statuten tot doel heeft "Hugo Coveliers materieel en moreel bij te staan in zijn politieke en maatschappelijke activiteiten"; dat uit de stukken van het dossier niet blijkt dat de verwerende partij verzoeker aanmaant zijn ontslag te nemen uit genoemde vereniging op grond van het loutere feit dat hij zich heeft aangesloten bij of zijn medewerking heeft verleend aan een vereniging met politieke oogmerken; dat het motief om verzoeker dergelijke aanmaning te zenden gelegen is in het feit dat hij "openlijk uiting geeft aan het verlenen van medewerking aan een beweging met politieke oogmerken"; dat dit motief een impliciete verwijzing blijkt in te houden naar artikel 24/9, eerste lid, van de wet van 27 december 1973; dat in deze bepaling het aan de personeelsleden namelijk verboden wordt om "openlijk uiting te geven aan hun politieke overtuiging en zich in te laten met politieke activiteiten"; dat de bestreden aanmaning derhalve niet gesteund is op het loutere feit dat verzoeker lid is van een vereniging met politieke oogmerken, doch wel op het feit dat hij aan dergelijke beweging openlijk medewerking verleent;

3.2.2.3. Overwegende dat de vraag rijst uit welke gegevens de verwerende partij heeft kunnen afleiden dat verzoeker - in de woorden van artikel 24/9, eerste lid - "openlijk uiting geeft aan (zijn) politieke overtuiging en zich inlaat met politieke activiteiten"; dat uit de stukken van het dossier, zoals neergelegd door de verwerende partij, enkel blijkt dat verzoeker stichtend lid is van het Studiecentrum H. COVELIERS; dat uit deze stukken als dusdanig niet blijkt dat verzoeker lid is van de raad van beheer, alhoewel verzoeker en de verwerende partij het blijkbaar eens zijn over het feit dat verzoeker beheerder is in genoemde vereniging; dat de Minister van Binnenlandse Zaken in zijn antwoord op de vraag van senator COVELIERS over "de interpretatie van

het verbod van rijkswachters om openlijk uiting te geven over hun politieke overtuiging" tijdens de plenaire vergadering in de Senaat op 16 juli 1997 er, onder meer, op gewezen heeft dat het behoud van het evenwicht tussen de vrijheid van vereniging en de politieke neutraliteit moeilijk is; dat hij het volgende heeft gesteld :

"Het probleem is dat de wet toelaat dat iemand lid is van een vereniging maar niet toelaat dat hij daar openlijk uiting aan geeft. Wat moet worden verstaan onder 'openlijk uiting geven' ? Indien iemand lid is van een VZW en de statuten worden neergelegd bij de handelsrechtbank moet dit niet worden gezien als openlijk uiting geven. Als iemand stichtend lid is en daar volgens de wet publiciteit aan moet geven, is er wel een probleem. (...).

Als algemene regel zou moeten gelden dat het recht van leden van de rijkswacht om lid te zijn van een VZW ruim moet worden geïnterpreteerd, maar dat men terughoudendheid moet tonen wat betreft stichtende leden. Leden van de rijkswacht kunnen actief zijn in een VZW, maar ze moeten vermijden om daar ruchtbaarheid aan te geven";

dat de Minister van Binnenlandse Zaken derhalve een onderscheid maakt tussen leden van het rijkswachtpersoneel die gewoon actief lid zijn en stichtende leden van een v.z.w.;

3.2.2.4. Overwegende dat, aangezien verzoeker met de bestreden beslissing niet werd aangemaand zijn ontslag te geven in de v.z.w. Studiecentrum H. COVELIERS op grond van het loutere feit dat hij lid was van die v.z.w., doch wel op grond van het feit dat hij openlijk uiting had gegeven aan zijn politieke overtuiging, artikel 11 E.V.R.M. en artikel 22 B.U.P.O. als dusdanig niet in de zaak betrokken zijn; dat ter zake wel toepassing werd gemaakt van artikel 24/9, eerste lid, van de wet van 27 december 1973; dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 62/93 niet heeft geoordeeld dat deze wetsbepaling strijdt met artikel 10 E.V.R.M. of artikel 19 B.U.P.O.; dat de concrete toepassing van artikel 24/9, eerste lid, door de bestreden beslissing derhalve niet

in strijd lijkt te zijn met genoemde verdragsrechtelijke bepalingen;

3.2.2.5. Overwegende dat uit een prima facie onderzoek van het tweede middel niet blijkt dat het gezag van het arrest van het Arbitragehof nr. 62/93 van 15 juli 1993 werd geschonden; dat het, op het eerste gezicht, ook niet blijkt dat de artikelen 24/3, tweede lid, 5°, 24/8 en 24/9 van de wet van 27 december 1973 werden geschonden; dat het eerste onderdeel van het tweede middel niet ernstig is;

3.2.2.6. Overwegende dat evenmin blijkt dat de artikelen 19, 26 en 27 van de Grondwet werden geschonden; dat op het eerste gezicht ook niet blijkt dat de artikelen 10 en 11 E.V.R.M. werden geschonden; dat artikel 22 van de Grondwet het recht op eerbiediging van privéleven en gezinsleven betreft; dat artikel 25 van de Grondwet de vrijheid van drukpers betreft; dat deze twee grondwetsbepalingen ter zake niet van toepassing blijken te zijn; dat artikel 8 E.V.R.M. het recht op eerbiediging van privéleven, gezinsleven, huis en briefwisseling betreft; dat deze bepaling ter zake niet van toepassing blijkt te zijn; dat het tweede onderdeel van het tweede middel niet ernstig is;

3.2.2.7. Overwegende dat het evenmin blijkt dat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, gecombineerd met de artikelen 19, 22, 25, 26 en 27 van de Grondwet en de artikelen 8, 10 en 11 E.V.R.M. werden geschonden; dat het derde onderdeel van het tweede middel niet ernstig is;

3.3. Overwegende dat, aangezien niet voldaan is aan de eerste van de cumulatieve voorwaarden vereist door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten, de vordering tot schorsing dient te worden verworpen,

B E S L U I T :

Enig artikel.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op achttien december
1900 zevenennegentig, door :

de HH. A. BEIRLAEN, wnd. voorzitter, staatsraad,
M. MILOJKOWIC, toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

M. MILOJKOWIC.

A. BEIRLAEN.